

Lukijalle

Kuinka erilaisia me ihmiset olemmekaan – meitä on moneksi! Erilaisuutemme on rikkaus, sillä muiden ihmisten persoonallisuuden eri puolien havainnoiminen, kokeminen ja pohtiminen tuovat elämäämme syvyyttä. Joskus on myös mielenkiintoista pysähtyä tutkailemaan omaa persoonallisuutta: Millainen minä olen? Miksi minusta on tullut tällainen? Muutunko minä?

Tässä kirjassa annamme välineitä ihmisten erilaisuuden ymmärtämiseen. Lisäksi kirjassa kuvataan yleisiä, kaikkia ihmisiä kuvaavia persoonallisuuden lainalaisuuksia. Lähestymme persoonallisuutta ja sen sovellusalueita tieteellisen tutkimustiedon kautta. Siksi kirja soveltuu hyvin oppikirjaksi yliopistoihin, korkeakouluihin ja ammattikorkeakouluihin. Sen sisällöstä voivat ammentaa ideoita myös opetus-, hoito- ja kasvatustieteiden ammattilaiset sekä kaikki muut persoonallisuuden psykologiasta ja itsetuntemuksen kehittämisestä kiinnostuneet lukijat.

Käynnistimme tämän kirjahankkeen kolmesta tärkeästä syystä. Ensimmäkin olimme monesti joutuneet toteamaan omassa tutkimus- ja opetusyössämme yliopistossa, että suomenkielistä, ajantasaista ja tuoreeseen tutkimukseen perustuvaa tietoa ihmisen persoonallisuudesta on niukasti saatavilla. Halusimme paikata tätä kirjallisuudessa ollutta selkeää aukkoa. Toisena syynä oli persoonallisuuspsykologian käsitteiden ja tutkimuskohdeiden hämmentävä paljous. Yhä useammin huomasimme ihmettelevämme erilaisten psykologisten käsitteiden alkuperää, määritelmiä ja niiden välisiä suhteita. Halusimme kirjan myötä luoda järjestystä persoonallisuuspsykologian tutkimusalueelle, joka ei ole kovinkaan selkeä.

Kolmas ja tärkein syy oli suomalaisen persoonallisuuspsykologisen tutkimuksen kansainvälisestäkin korkea taso. Ihmisen persoonallisuutta on Suomessa tutkittu eri yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa hyvin monista näkökulmista ja lähtökohdista käsin. Myös alalla työskenteleviä tutkijoita on paljon. Asetimmekin kunnianhimoiseksi tavoitteeksemme saada suomalaisten persoonallisuuspsykologian huippuosaajien kirjoituksia sekä heidän lähestymistapojaan samojen kirjankansien väliin. Lähetimme kirjoittajakutsun varsin nimekkäälle joukolle psykologian alan professoreita, dosentteja, tohtoreita ja tutkijoita. Oli hienoa huomata, että yksi toisensa jälkeen vastasi

kutsuimme myöntävästi ja varsin innostuneesti: myös kutsutut kirjoittajat olivat sitä mieltä, että aika yhteiselle kirjalle on vihdoin kypsä.

Persoonallisuutta käsittelevästä kirjastamme tuli mittava teos. Siinä on kaikkiaan 18 lukua, jotka on jaoteltu kirjassa neljään osaan. Kirjan lukujen jäsentelyssä nojasimme yhdysvaltalaisen Dan McAdamsin malliin, jossa persoonallisuutta jäsennetään kolmen tason kautta. Olemme kuvanneet mallin yksityiskohtaisesti kirjan ensimmäisessä luvussa ja esitelleet samalla lyhyesti kirjan neljä osaa sekä yksittäisten lukujen sisältöalueet. Vaikka uskomme, että McAdamsin malli on hyvä apuväline persoonallisuuspsykologian eri tutkimuskohteiden ja käsitteiden hahmottamisessa, sen merkitys on tässä kirjassa pääasiassa jäsentävä. Emme ole edellyttäneet yksittäisten lukujen kirjoittajilta sitoutumista McAdamsin kuvaustapaan. Kirjan lukeminen kokonaisuutena antaa monipuolisen kuvan persoonallisuuden tasoista, mutta kirjan luvut toimivat myös itsenäisinä lukukokemuksina ja ikkunoina persoonallisuuspsykologian maailmaan. Kaikissa luvuissa on myös lähdeluetteloa, josta lukija voi halutessaan hankkia syventävää tietoa.

Tämä kirja on monien tieteentekijöiden yhteisen ponnistelun tulos. Jokaisen luvun taakse kätkeytyy kirjoittajien vuosien tai jopa vuosikymmenten työ persoonallisuuspsykologian kysymysten äärellä. Kiitämme lämpimästi lukujen kirjoittajia heidän arvokkaasta panoksestaan tähän kirjaan. Yhteistyömme on ollut ripeää, mutkatonta ja antoisaa! Kirjassa on käytetty tieteellisen käytännön mukaista anonymiä vertaisarviointia. Olemme vilpittömän kiitollisia myös niille 17 arvioitsijalle, jotka ystävällisesti suostuivat kommentoimaan käsikirjoituksia ja kirjoittamaan niistä lausuntoja. Arvioitsijoiden palautteen ansiosta kirjastamme tuli entistäkin parempi. Kiitämme myös Jyväskylän yliopiston psykologian ja kasvatustieteiden laitoksia saamastamme tuesta ja kannustuksesta tämän kirjan toimitustyössä.

Kirjoitustyömme tämän kirjan parissa on nyt päättynyt ja luovutamme aikaansaannoksemme Sinulle, hyvä lukija. Kirjaa koskeva palaute on tervetullutta. Antoisaa matkaa persoonallisuuden psykologian maailmaan ja ihmisten erilaisuuden ymmärtämiseen!

Jyväskylässä 12. marraskuuta 2008

Riitta-Leena Metsäpelto ja Taru Feldt